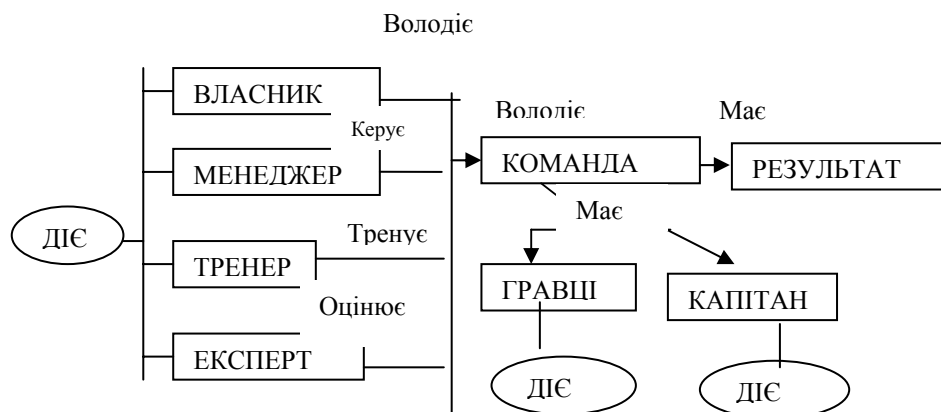

Загальний семантичний простір англomовних електронних текстів Інтернет-видань (на матеріалі текстів на тему “Спорт”)

Дане дослідження присвячено аналізу семантичного простору англomовних електронних текстів Інтернет-видань. Як свідчать результати аналізу всього корпусу фактичного матеріалу на тему “Спорт”, до семантичного простору англomовних електронних текстів Інтернет-видань належить обмежена кількість актантів, за якими закріплені тематичні ролі “менеджер”, “власник”, “тренер”, “експерт”, “команда”, “гравець”, “капітан”, “місце”, “результат”, “час”, “фани”.

Дані актанти, які наділені тематичними ролями, що обумовлюють характер міжактантних реляцій, поєднуються у структурі, що є найповнішою мережевою моделлю. Саме вона організує інформацію в англomовних електронних текстах Інтернет-видань (рис. 1):

Рис. 1. Мережева модель англomовних електронних текстів на тему “Спорт”

На рисунку ми подали мережеву модель електронних текстів за тематикою “Спортивні новини”. Тут представлено два типи фреймів – акціональний та посесивний. Щодо акціонального фрейму, то ми бачимо, що тут є схема дії: ХТОСЬ – менеджер діє на ЩОСЬ – команду; ХТОСЬ – тренер діє на ЩОСЬ – команду; ХТОСЬ – експерт діє на ЩОСЬ – команду. Посесивний фрейм представлений схемою інклюзивності: ХТОСЬ – власник має ЩОСЬ – команду. ХТОСЬ – команда має ЩОСЬ – гравців.

У семантичному просторі кожного тексту ця модель представлена або повністю, або частково і складається з домінантних або залежних слотів. Домінантними вважаються основні слоти, а залежними – слоти, що підпорядковуються основним. Під час дослідження нами було виявлено слоти вказаної моделі, які об’єктивуються в заголовках англомовних електронних текстів Інтернет-видань (див. табл. 1):

Таблиця 1.

Домінантні та залежні слоти моделей

Слот	Домінантний	Залежний	Разом (моделей)
ГРАВЕЦЬ	ГРАВЕЦЬ	–	3
	ГРАВЕЦЬ	Дія	15
	ГРАВЕЦЬ	ДІЯ+ЧАС	1
	ГРАВЕЦЬ	КОМАНДА	5
	ГРАВЕЦЬ	РЕЗУЛЬТАТ	3
	ГРАВЕЦЬ	КОМАНДА+РЕЗУЛЬТАТ	1
	ГРАВЕЦЬ	МІСЦЕ	1
ВЛАСНИК	ВЛАСНИК	КОМАНДА	1
	ВЛАСНИК	РЕЗУЛЬТАТ	1
	ВЛАСНИК	ДІЯ	1
КОМАНДА	КОМАНДА	РЕЗУЛЬТАТ	2
	КОМАНДА	ДІЯ	2
	КОМАНДА	ТРЕНЕР	1
	КОМАНДА	ГРАВЕЦЬ	2
	КОМАНДА	ФАНИ + МІСЦЕ	1
ФАНИ	ФАНИ	РЕЗУЛЬТАТ	
ТРЕНЕР	ТРЕНЕР	ДІЯ + ГРАВЕЦЬ	
ТРЕНЕР	ТРЕНЕР	КОМАНДА	
ЕКСПЕРТ	ЕКСПЕРТ	КОМАНДА	
	ЕКСПЕРТ	–	
	ЕКСПЕРТ	МІСЦЕ+КОМАНДА	
МЕНЕДЖЕР	МЕНЕДЖЕР	–	
РЕЗУЛЬТАТ	РЕЗУЛЬТАТ	–	2
КАПІТАН	КАПІТАН	ДІЯ	1

Результати дослідження показали, що найуживанішою є модель ГРАВЕЦЬ + ДІЯ. Вона прослідковується у 15 заголовках англомовних електронних текстів Інтернет-видань. Наприклад: “*Lewis Hamilton Closes Gap on Ferrari*” (Люїс Гамільтон скоротив відстань на власному Феррарі); “*Annika Sorenstam Announces Retirement*” (Анніка Соренстем, гравець у гольф, повідомила про власну відставку).

Друге місце посідає модель: ГРАВЕЦЬ + КОМАНДА. За цією моделлю побудовано 5 заголовків англomовних електронних текстів. Наприклад: *“Ricardo Carvalho hints at Chelsea exodus”* (захисник Рікардо Карвало натякає на розпад футбольної команди “Челсі”); *“Ole Gunnar Solskjaer to boss Man United’s reserves”* (Оле Гуннар Сольскяєр очолює лаву запасних футбольної команди “Манчестер Юнайтед”).

На третьому шаблі знаходиться дві моделі: а) ГРАВЕЦЬ; б) ГРАВЕЦЬ + РЕЗУЛЬТАТ. Перша модель може бути проілюстрована за допомогою такого прикладу: *“Nicky Shorey available for transfer”* (Нікі Шорей доступний для переходу). Заголовок англomовного електронного тексту Інтернет-видання “New York Daily News” *“Chris Byrd wins light heavyweight title”* (результатом Кріса Бьорда є здобуття звання важкоатлета у легкій вазі) слугує прикладом для другої моделі, основною метою якої є передача результату події.

Нами також була досліджена актуальність окремих актантів з їх семантичними ролями “менеджер”, “власник”, “тренер”, “експерт”, “команда”, “гравець”, “капітан”, “місце”, “результат”, “час”, “фани” і ми дійшли висновку, що кожен слот має різну частоту вживання. Представимо її у вигляді таблиці (табл. 2).

Таблиця 2.

Частота використання слотів семантичних мереж у заголовках електронних текстів Інтернет-видань

Слот	Кількість моделей	Кількість статей
Команда	11	16
Гравець	9	32
Результат	6	10
Дія	6	21
Власник	3	3
Експерт	3	3
Тренер	3	3
Місце	3	3
Фани	2	2
Капітан	1	1
Час	1	1
Менеджер	1	1

За результатами дослідження ми бачимо, що найактивнішим є використання тематичної ролі “команда”. Цей слот застосовується в одинадцяти моделях, у шістнадцяти заголовках англomовних електронних текстах Інтернет-видань. Наступним слотом є “гравець”, що наявний у дев’яти семантичних мережах та у тридцяти двох заголовках англomовних електронних текстах Інтернет-видань. За ним слідує “результат”, що

вживається у шести моделях та десяти заголовках досліджуваних електронних текстах. Слот “дія” вживається у шести моделях та двадцять одному заголовку. Наступні слоти, такі як “власник”, “експерт”, “тренер”, “місце” містяться у трьох моделях та у трьох статтях. “Фани” є у двох моделях та статтях фактичного матеріалу. Семантичні ролі “Капітан”, “Час” та “Менеджер” представлені в одній статті та одній семантичній моделі.

Отже, можемо зробити висновок, що заголовки англomовних електронних текстів на тему “Спорт” належать до різних семантичних моделей, слоти яких мають різну частоту використання.

Дишлюк І.М.

Харківський гуманітарно-педагогічний інститут

Теоретичні аспекти вивчення поетичного концепту

У сучасній лінгвістиці термін *концепт* є досить популярним, чимдалі набуває поширення та теоретичного обґрунтування. Як лінгвістичний термін він активно вживається вже у другій половині XVII ст. І.Галятовським у творі “Наука, або способ зложення казання” [2]; серед сучасних дослідників відомі Ю.Степанов, Н.Арутюнова, Н.Рябцева, Б.Борухов, Р.Розіна, О.Кубрякова, С.Нікітіна, Т.Радзієвська, А.Вежбицька, В.Телія та інші. Попри те, що термін уведений до активного словника термінології сучасної лінгвістики, залишається актуальним питання його теоретичного обґрунтування.

Під мовним концептом розуміємо семантичну категорію, що діє в системі логічних відношень і є вербалізованим вираженням певного культурного контексту з усім розмаїттям супровідних значень, уявлень й асоціацій, який, у свою чергу, є елементом концептуальної картини світу окремої людини чи людської спільноти. Концепт має динамічну сутність, оскільки здатний поповнюватися, змінюватися та відбивати людський досвід.

Уважаємо, що поряд із поняттям “загальномовний концепт” мають право на існування дещо вужчі поняття – концепти “фольклорний”, “побутовий”, “релігійний”, “міфологічний”, “поетичний”, “індивідуально-авторський”, а також різні їх комбінації. Кожен із таких концептів має особливі умови виникнення, сферу функціонування і, відбиваючись у мовній картині світу, реалізується через характерні засоби, що передають його специфіку.

Наше дослідження є спробою з’ясувати основні характеристики, критерії визначення, функції поетичного концепту в художньому (поетичному) тексті. До вивчення концепту в поетичному мовленні окремого автора зверталися В.Виноградов, Н.Кузьміна, Н.Рябцева, Л.Ставицька та інші.